

การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่องพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้
แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of Instructional Packages on the Development of Thailand
in the Rattanakosin Period with Inquiry-Based Learning (5E) to Promote
Academic Achievement in History for Prathomsuksa 6 Students

ชนิษฐา แก้วขารี่* และกานต์วี บุษยานนท์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Kanitta Kaewcharee* and Kanrawee Busayanon
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Received: June 26, 2024

Revised: November 10, 2024

Accepted: November 17, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชาอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบ Dependent Sample t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

Abstract

The objectives of this research were to: 1) compare the academic achievement of Prathomsuksa 6 students before and after using the instructional packages on the development of Thailand in the Rattanakosin period, along with inquiry-based learning (5E); and 2) study the satisfaction of Prathomsuksa 6 students using the instructional packages on the development of Thailand in the Rattanakosin period, along with inquiry-based learning (5E). The participants in the research were 27 Prathomsuksa 6 students at Pracha-Uppatham School during the second semester of the 2023 academic year. The research instruments included: 1) the instructional packages on the development of Thailand in the Rattanakosin period, 2) lesson plans using inquiry-based learning (5E), 3) an academic achievement test, and 4) a satisfaction assessment form. Statistics used in data analysis included mean, standard deviation, and dependent sample t-test. The research results were as follows: 1) Academic achievement of Prathomsuksa 6 students after studying with the instructional packages on the development of Thailand in the Rattanakosin period combined with inquiry-based learning (5E) was higher than before studying at the statistical significance level of .05. 2) The Prathomsuksa 6 students' overall satisfaction towards learning using the instructional packages on the development of Thailand in the Rattanakosin period combined with inquiry-based learning (5E) was found at the high level.

Keywords: Instructional Packages, Development of Thailand in the Rattanakosin Period, Academic Achievement, Inquiry-Based Learning (5E)

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการกำหนดเนื้อหาสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ อันจะช่วยให้ นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ปรับเปลี่ยนบริบทโดยรอบได้อย่างเหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป ประวัติศาสตร์เป็นสาระหนึ่งใน 5 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีการกล่าวถึงเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ ความสัมพันธ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาของไทย อารยธรรมสำคัญของโลก นำไปสู่ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วในสังคมไทย และสังคมโลก รวมถึงที่กำลังดำเนินการอยู่ และที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เข้าธรรมชาติ และการกระทำของมนุษย์ รู้จักความเป็นมาของตน และประวัติศาสตร์จะช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์ในปัจจุบันว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร เข้าใจภูมิหลังของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากการจัดการเรียนการสอนของผู้วิจัยในรายวิชาประวัติศาสตร์ รหัส ส 16102 พบว่า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำเนื่องจากนักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์น้อย เมื่อพิจารณาจากผลการเรียนจึงไม่สามารถตีความ และวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตอันส่งผลต่อปัจจุบัน รวมถึงไม่สามารถนำความรู้ หรือประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย หรือคำถามแล้วแสวงหาความรู้ หรือคำตอบอย่างเป็นกระบวนการด้วยตนเองโดยมีครูช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียน (ณัฐวุฒิ ศรีระชา, 2564) เป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดยครูกระตุ้นนักเรียนในการตั้งคำถาม เกิดความคิด และการแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบให้กับตนเอง โดยที่ครูช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้นักเรียน (ทิตินา แคมมณี, 2553) ส่วนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2561) คือ การสร้างความสนใจ (Engagement) การสำรวจและค้นหา (Exploration) การอธิบาย และลงข้อสรุป (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) และการประเมินความรู้ (Evaluation) จากลำดับขั้นตอนดังกล่าว ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเองมีการกำหนดประเด็นปัญหา นักเรียนสามารถเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ได้ โดยใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล แสวงหาความจริงจากการสืบเสาะหาข้อมูล รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองรวมทั้งรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

ในส่วนของคุณลักษณะเป็นการบูรณาการสื่อต่าง ๆ และกิจกรรมอย่างหลากหลายมาประกอบกันเพื่อจัดการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ผู้สอนต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้คุณลักษณะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์จากการเรียนด้วยคุณลักษณะอย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาภรณ์ ทาวี, 2565) โดยนักเรียนที่เรียนด้วยคุณลักษณะจะสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีครูให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนด (สุธาก้าว บุญพอ, 2564) ซึ่งการใช้คุณลักษณะร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) จะทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน และเข้าใจเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์มากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม

อีกทั้งผลการวิจัยของ เบญจรัตน์ ขุนศิริ (2563) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ถิ่นวีรชนจังหวัดสิงห์บุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความสอดคล้องกับ เมธินี สุนนท์ (2566) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้คุณลักษณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะ เรื่องพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้คุณลักษณะพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้คุณลักษณะพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E

ทิสนา แชมมณี (2553) ได้กล่าวถึง การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ว่าเป็นการดำเนินการเรียนการสอน โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนเกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบ หรือข้อสรุป ด้วยตนเองโดยที่ครูช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2561) ได้กล่าวว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดของตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กิจกรรมการทดลองจะฝึกฝนให้นักเรียนได้มีการใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ หรือความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

1.2 ขั้นตอนของการใช้สอนแบบสืบเสาะหาความรู้

วิลม สาราญวานิช (2541) ได้กำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งแบ่งขั้นตอนได้ดังนี้ 1) สร้างสถานการณ์ หรือปัญหาจากเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่จะสอน 2) ใช้คำถามในการอภิปรายเพื่อนำไปสู่แนวทางการหาคำตอบของปัญหาข้างต้น 3) ใช้คำถามเพื่อนำไปสู่การออกแบบการทดลอง เทคนิคการทดลอง และความปลอดภัย 4) ดำเนินการทดลอง และบันทึกผลการทดลองในขั้นนี้ นักเรียนจะต้องลงมือดำเนินการทดลอง และบันทึกผลการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้สอนมีบทบาทในการให้คำแนะนำ และช่วยเหลือนักเรียน และ 5) ใช้คำถามในการอภิปรายเพื่อสรุปผลการทดลองเพื่อนำไปสู่การสรุปหาคำตอบ ควรมีคำถามที่ฝึกให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้สถานการณ์ใหม่ที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือเรื่องที่จะเรียนต่อไป

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2561) ได้สรุปเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ไว้ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ 2) ขั้นสำรวจ และค้นหาแล้วลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ขั้นอธิบาย และลงข้อสรุปนำข้อมูลที่ได้อธิบาย วิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลได้ในรูปแบบต่าง ๆ 4) ขั้นขยายความรู้เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิม หรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม 5) ขั้นประเมินเป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่านักเรียนมีความรู้หรือเข้าใจ

สรุปได้ว่าขั้นตอนของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ สร้างความสนใจ สำรวจและค้นหา อธิบายลงข้อสรุป ขยายความรู้ และประเมินผล

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุดกิจกรรม

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

สุธาแก้ว บุญพอ (2564) ชุดกิจกรรม หมายถึง การรวมกันของวัสดุอุปกรณ์ สื่อผสมหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกันอย่างครบถ้วน นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองโดยมีครูให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นแนวทางให้ครูท่านอื่นนำชุดกิจกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน โดยชุดกิจกรรมนี้จะจัดไว้เป็นชุด ๆ ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้

รัตนะ บัวสนธ์ (2565) ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสื่อผสมที่ประกอบด้วยสื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปที่ใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย สื่อดังกล่าวจะจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง หรือกระเป๋า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่จัดทำขึ้นสำหรับให้ครูใช้ประกอบการสอน และให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนเป็นรายบุคคลได้อีกด้วย

สรุปได้ว่าชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยสื่อ และกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนมีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวก

2.2 การออกแบบและการสร้างชุดกิจกรรม

คือ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชั้นประกอบกิจกรรม ชั้นสรุปผลการเรียน และทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ได้เปลี่ยนไป

รัตนาวดี แม่นอุดม (2562) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสร้างชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเลือกหัวข้อ 2) การกำหนดเนื้อหาที่จะทำชุดกิจกรรม 3) การเขียนจุดประสงค์ในการเรียนรู้ 4) การจัดทำชุดการเรียนรู้ และ 5) การกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมมีขั้นตอน คือ การเลือกหัวข้อที่จะสร้างชุดกิจกรรม การศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เลือกสื่อการเรียนรู้ การลงมือสร้างชุดกิจกรรม และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

เพ็ชรรัตน์ พรหมมา (2555) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรม ไว้ดังนี้

ประโยชน์ของชุดกิจกรรม คือ 1) ช่วยครูที่ไม่มีความรู้และความชำนาญในเรื่องที่สอน 2) นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม 3) ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเอง 4) ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ และ 5) นักเรียนมีโอกาสในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ธวัชชัย บุญสวัสดิ์กุลชัย (2543) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการถ่ายทอดของครู ตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จ หรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะ หรือมีฉะนั้นต้องอาศัยความรู้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถของบุคคลที่มีการพัฒนาขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ การฝึกฝน การอบรมทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และความสามารถในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากการจัดการเรียนรู้ สามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพื่องลัดดา จิตจักร (2558) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ควรวัดให้ครอบคลุมทั้ง 6 พฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

โชติรส อัมสมบุญ (2564) ได้แบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพุทธิพิสัย เป็นการแสดงออกถึงความรู้ หรือแนวคิดหลักสามารถพัฒนาได้จากการเรียนรู้ 2) ด้านทักษะพิสัย เป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ 3) ด้านจิตพิสัย เป็นการแสดงออกถึงความสนใจในการเรียน และเกิดจากความสนใจของนักเรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความคิด 2) ด้านความรู้สึกรู้สึก และ 3) ด้านการปฏิบัติการ

3.3 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพื่องัดดา จิตจักร (2558) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบ 2) ออกแบบข้อสอบ 3) กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัด 4) เขียนข้อสอบ 5) นำไปทดลองใช้ 6) นำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ และ 7) นำข้อสอบมาปรับปรุง

4. ความพึงพอใจ

4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ราชบัณฑิตสถาน (2554) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

เพ็ชรรัตน์ พรหมมา (2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ดีที่เกิดจากการสัมผัส การรับรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ยอมรับ เป็นไปตามที่คาดหวัง

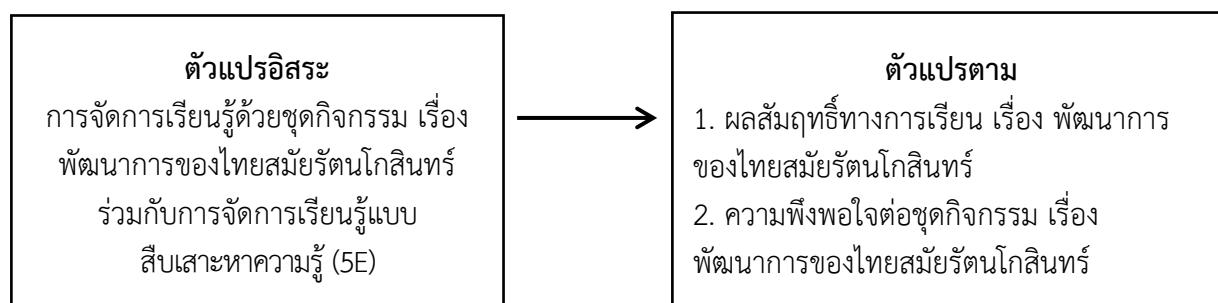
สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความชอบใจ หรือความรู้สึกที่ดี จนทำให้เกิดการเรียนรู้

4.2 การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

รัตน์ บัสนธ์ (2565) กล่าวว่า แบบประเมินความพึงพอใจมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ 3) นิยามศัพท์ 4) เขียนข้อคำถามตามประเด็นที่กำหนดไว้ 5) จัดพิมพ์ข้อคำถามและจัดทำแบบประเมินข้อคำถามนั้น 6) นำแบบประเมินข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา 7) คำนำตอบที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง 8) จัดพิมพ์ข้อคำถามทั้งที่ปรับแก้แล้ว และข้อที่ได้ตามเกณฑ์เป็นเครื่องมือทั้งฉบับทำไปทดลองใช้ และ 9) เมื่อเครื่องมือผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และปรับแก้ให้สมบูรณ์แล้วก็จัดพิมพ์ต้นฉบับเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่องพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ผู้วิจัยสนใจที่จะนำชุดกิจกรรม ซึ่งเป็นสื่อ และกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เนื้อหารายวิชา มีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียน โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน ที่จะส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนได้ เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การพัฒนาชุดกิจกรรม การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับของ Bloom วิธีการสร้างแบบทดสอบ และแบบประเมินความพึงพอใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชาอุปถัมภ์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ รหัส ส 16102 โรงเรียนประชาอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 27 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ฉบับ ได้แก่ ชุดกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ชุดกิจกรรม มีลักษณะเป็นสื่อการสอนที่จัดไว้เป็นชุด เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน มีองค์ประกอบคือ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ชุดกิจกรรมประกอบด้วย 5 ชุดกิจกรรม ดังนี้

(1) ชุดกิจกรรมที่ 1: การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์

(2) ชุดกิจกรรมที่ 2: ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์

(3) ชุดกิจกรรมที่ 3: พัฒนาการในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

(4) ชุดกิจกรรมที่ 4: พัฒนาการในสมัยปฏิรูปประเทศ

(5) ชุดกิจกรรมที่ 5: พัฒนาการในสมัยประชาธิปไตย

3.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแผนรูปแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 10 ชั่วโมง

3.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 1 ตอน มีลักษณะเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน

3.1.4 แบบประเมินความพึงพอใจ ลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 17 ข้อ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.2.1 ชุดกิจกรรม

3.2.1.1 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมที่ผ่านการปรับแก้แล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณา ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชุดกิจกรรม โดยชุดกิจกรรมที่ 1: การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50 ชุดกิจกรรมที่ 2: ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50 ชุดกิจกรรมที่ 3: พัฒนาการในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50 ชุดกิจกรรมที่ 4: พัฒนาการในสมัยปฏิรูปประเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.49 และชุดกิจกรรมที่ 5: พัฒนาการในสมัยประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.42

3.2.1.2 ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ไปทดลองนำร่อง (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 35 คน จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนใช้ทดลองจริง

3.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2.2.1 ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับแก้แล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณา ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.45 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.43 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.43 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.36 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.43

3.2.2.2 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้จัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.3.1 ผู้วิจัยนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการปรับแก้แล้วจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำสั่ง สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ และเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งผลการตรวจสอบ พบว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 โดยมีค่าความสอดคล้องรวมทั้งฉบับอยู่ที่ 0.93

3.2.3.2 ผู้วิจัยนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 35 ข้อ ไปทดลองนำร่อง (Try Out) กับนักเรียนจำนวน 35 คน จากนั้นนำกลับมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และอำนาจจำแนก โดยพบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.57-0.77 และอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23-0.69 ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ซึ่งถือว่าครอบคลุมเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด มีค่าอำนาจจำแนกสูง เมื่อนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) พบว่า มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 แสดงว่า มีความเชื่อมั่นสูง

3.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจ

3.2.4.1 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจ ไปใช้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็น

4.1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเวลา 13.30 - 14.30 น. รวม 60 นาที โดยดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคล

4.2 ดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) กับกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเวลา 13.30-15.30 น. ชุดกิจกรรมละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 10 ชั่วโมง

4.3 หลังการทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเวลา 13.30-14.30 น. รวม 60 นาที โดยดำเนินการทดสอบเป็นรายบุคคล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการทดลองมาตรวจให้คะแนน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังนี้

5.1 คำนวณคะแนนจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง และทดสอบค่าที (t-test Dependent)

5.2 คำนวณคะแนนจากแบบประเมินความพึงพอใจ และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อน และหลังการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ผลการเรียน	จำนวน	คะแนนเต็ม	M	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	27	30	9.56	2.91	10.83	.000*
หลังเรียน	27	30	20.11	4.65		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียน และหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) จำนวน 27 คน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน หลังการทดลอง พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.56 ($M = 9.56$, $S.D. = 2.91$) และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.11 ($M = 20.11$, $S.D. = 4.65$) และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ตารางที่ 2 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

รายการ	กลุ่มทดลอง (n=27)		แปลผล
	M	S.D.	
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.26	0.08	มาก
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ทำการเรียนรู้มีความสนุกสนานและตื่นเต้น	4.26	0.66	มาก
2. กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการสร้างความสนใจ ทำให้นักเรียนเกิดการสร้างคำถาม และกำหนดประเด็นที่จะศึกษา	4.15	0.60	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการสำรวจและค้นหา ทำให้นักเรียนสนุกกับการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล	4.11	0.58	มาก
4. กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการอธิบาย ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	4.07	0.62	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการขยายความรู้ ทำให้นักเรียนมีความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น เชื่อมโยงความรู้เดิมสู่ความรู้ใหม่	4.30	0.72	มาก
6. กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการประเมินผล ทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การสรุปความรู้ที่มีการอ้างอิงน่าเชื่อถือ	4.67	0.48	มากที่สุด
ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้	4.49	0.05	มาก
1. ชุดกิจกรรมมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหา	4.41	0.64	มาก
2. ชุดกิจกรรมเข้าใจง่าย สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง	4.70	0.54	มากที่สุด
3. สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและน่าสนใจ	4.37	0.63	มาก
ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.79	0.11	มากที่สุด
1. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน	4.93	0.27	มากที่สุด
2. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีโอกาสดิด และลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน	4.74	0.45	มากที่สุด
3. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและกลุ่ม	4.70	0.47	มากที่สุด
ด้านการวัดประเมินผล	4.20	0.04	มาก
1. มีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.26	0.66	มาก
2. ประเมินตามสภาพจริง	4.15	0.60	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.53	0.09	มากที่สุด
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.67	0.48	มากที่สุด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าเนื้อหาที่ลึกซึ้งขึ้น	4.52	0.64	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	4.41	0.64	มาก
รวม	4.44	0.11	มาก

จากตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) หลังการทดลอง พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $S.D. = 0.11$) ด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีสองด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.79$, $S.D. = 0.11$) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 4.53$, $S.D. = 0.09$) ที่เหลืออีกสามด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.26$, $S.D. = 0.08$) ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.49$, $S.D. = 0.05$) และด้านการวัดประเมินผล ($M = 4.20$, $S.D. = 0.04$) นั้นหมายความว่า หลังการทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีความพึงพอใจมาก

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วย สื่อ และกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เนื้อหารายวิชา นักเรียนสามารถอภิปรายและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ครูสามารถนำไปประกอบการสอน นักเรียนใช้ประกอบการเรียน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($M = 20.11$, $S.D. = 4.65$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 9.56$, $S.D. = 2.91$) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหา หรือสืบค้นความรู้เพื่ออธิบาย และตอบคำถามอย่างมีเหตุผล และเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัตนะ บัวสนธ์ (2565) ที่กล่าวว่า การเรียนด้วยชุดกิจกรรมจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย สื่อดังกล่าวจะจัดไว้เป็นชุด ๆ จัดทำขึ้นสำหรับให้ครูใช้ประกอบการสอน และให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนเป็นรายบุคคลได้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธาแก้ว บุญพอ (2564) ที่กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นชุดที่มีการรวมกันของวัสดุอุปกรณ์ สื่อผสมหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกันอย่างครบถ้วน นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อให้ นักเรียนบรรลุตัวชี้วัดที่กำหนด อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรม จะทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หาคำตอบ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ณัฐฉา ศิริระชา (2564) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย หรือคำถามแล้วแสวงหาความรู้ หรือคำตอบอย่างเป็นกระบวนการด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการเรียนด้วยชุดกิจกรรมจะช่วยพัฒนาทักษะ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้ดีขึ้น มีความสอดคล้องกับผลวิจัยของ เบญจรัตน์ ขุนศิริ (2563) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ฉันทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญลดา เทพวารินทร์ (2564) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หนูน้อยนักเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ชุดกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.44$, $S.D. = 0.11$) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมมีความสนใจ และพอใจในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และแสวงหาความรู้ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และการอภิปรายร่วมกับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนากร นะเริงหาย (2566) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนปัญญาวิทยาลัย อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพรัตน์ มาเขียว (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.24$, $S.D. = 0.24$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างละเอียด พร้อมทั้งชี้แจงลำดับขั้นตอนในการสอนแก่นักเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจและเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่

1.2 ครูผู้สอนควรนำชุดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น แบบระดมสมอง (Brainstorming) เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม ครูจะต้องอธิบายขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมให้ชัดเจน ก่อนนักเรียนลงมือปฏิบัติเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจตรงกัน อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำกับนักเรียน มีการวางแผนจัดการเวลาที่ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2.2 ควรมีการนำชุดกิจกรรมไปใช้กับวิชาอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง 2560)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

โชติรส อับสมบุญ. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับเทคนิค SSCS ที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางเคมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้เรื่อง ปริมาณสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐฉา ศิริระชา. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิตินา แหมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สุทธาการพิมพ์.

- ธนากร นะเริงหาย. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัยในดินแดนไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนปัญญาวิทยาลัย อำเภอลาดยาว จังหวัด นครสวรรค์. วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์, 1(4), 1-15.
- ธวัชชัย บุญสวัสดิ์กุลชัย. (2543). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญลดา เทพวารินทร์. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หนูน้อยนักเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 8(10), 262-270.
- นพรัตน์ มาเขียว. (2563). การศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารอักษราพิบูล, 1(2), 73-88.
- เบญจรัตน์ ขุนศิริ. (2563). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ถันวีรชนจังหวัดสิงห์บุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 9(2), 135-148.
- เพ็ชรรัตน์ พรหมมา. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญลัดดา จิตจักร. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ปฏิบัติการเคมี ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแบบแผนการทดลองแบบสีกกลุ่มของโซโลมอน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เมธินี สุนนท์. (2566). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยวิธีการ เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสาร มจร อุบล บริหาร, 8(3), 901-908.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2565). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาวดี แม่นอุดม. (2562). ผลการใช้ชุดกิจกรรมรูปแบบเพื่อนช่วยใกล้เคียงเพื่อพัฒนาความสามารถในการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง: กรณีศึกษาสถานักเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท.
- วิมล สำราญวานิช. (2541). การสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). คู่มือการใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมวิทยาศาสตร์ วิชา ฟิสิกส์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2566 จาก <https://www.scimath.org/e-books/8437/flippingbook/20/index.html>
- สุธาแก้ว บุญพอ. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสุขในการเรียน วิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวกาญจน์ ทาวิ. (2565). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวสมดุภาษาสำหรับ นักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวธิดา ล้วนสา. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณะผู้เขียน

ชนิษฐา แก้วขารี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัตกรรมการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
Email: gawcharee@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์วี บุษยานนท์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวัตกรรมการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
Email: kanrawee.b@ru.ac.th